

EWELINA TROŚCIANKO-WILK¹, JANINA KAPŁUNOWSKA², DOMINIK KRZYŻANOWSKI³

„Życ godnie do końca” – relacja z III Międzynarodowej Konferencji Opieki Paliatywnej i Hospicyjnej

“Live with Dignity to the End” – Report from the III International Conference on Palliative Care and Hospice

¹ Zakład Medycznych Nauk Społecznych, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

² Zakład Organizacji i Zarządzania, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

³ Zakład Medycznych Nauk Społecznych, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu;
Instytut Pielęgniarstwa PMWSZ w Opolu

W dniach 24–25 czerwca 2013 r. z okazji III Międzynarodowej Konferencji Opieki Paliatywnej i Hospicyjnej „Życ godnie do końca” Aula Państwowej Medycznej Wyższej Szkoły Zawodowej w Opolu zgromadziła ponad 200 osób. Tematem przewodnim spotkania było interdyscyplinarne ujęcie bólu i cierpienia. Organizatorami tegorocznej edycji byli: Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu, Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu i Wydawnictwo PRESSCOM.

Z powodu starzenia się społeczeństwa, czego skutkiem jest zwiększenie zachorowalności i umieralności na choroby przewlekłe, opieka hospicyjna i paliatywna odgrywa główną rolę w niesieniu pomocy chorym oraz ich rodzinom. Mimo powstawania coraz to nowych metod leczenia oraz środków farmakologicznych pozwalających łagodzić ból fizyczny, największym wyzwaniem przed którym stoją zespoły hospicyjne jest cierpienie psychospołeczne i duchowe, na które nie zawsze mają wpływ.

Przez dwa dni Konferencji przedstawiciele wielu dziedzin nauki z całego kraju oraz specjaliści o międzynarodowej sławie w swych rozważaniach wychodzili poza granice medycyny klinicznej, umiejscawiając temat bólu i cierpienia w świecie socjokulturowym. Tegoroczną Konferencję otworzyły warsztaty, które dotyczyły praktycznych aspektów pracy w hospicjum, takich jak: postępowanie terapeutyczne u pacjenta odczuwającego ból

przewlekły, wsparcie rodziny w żałobie, dylematy etyczne oraz komunikacja w pracy zespołów opieki hospicyjnej i paliatywnej.

Wykład inauguracyjny wygłosiła Senator RP – prof. dr hab. Alicja Chybicka, kierownik Katedry i Kliniki Transplantacji Szpiku, Onkologii i Hematologii Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Tematem wykładu był ból i cierpienie dzieci chorych na nowotwory, dla których przebywanie na oddziale szpitalnym stanowi ogromną trudność. Znaczącą rolę w procesie rehabilitacji małych pacjentów odgrywa szeroko pojęta aktywność fizyczna. Podopieczni, jeżeli nie mają przeciwwskazań zdrowotnych, startują w zawodach sportowych i maratonach. „Dzieci nie chcą być przykute do łóżka, potrzebują ruchu, a my staramy się im go umożliwić” – mówiła prof. Alicja Chybicka.

O psychologicznym, społecznym i duchowym znaczeniu opieki paliatywnej opowiadał prof. Malcolm Payne z Hospicjum Św. Krzysztofa w Londynie. Niejednokrotnie cytował słowa Viktora E. Frankla, jednego z twórców humanizmu psychologicznego: „Ale nie tylko życie kreatywne i polegające na bogactwie doznań ma sens; skoro życie jako takie ma jakikolwiek sens, wówczas musi mieć go również cierpienie. Ludzka egzystencja nie jest bowiem kompletna bez cierpienia i śmierci”.

O. prof. Józef Augustyn SJ z Wyższej Szkoły Filozoficzno-Pedagogicznej „Ignatianum” w Kra-

Ryc. 1. Uczestnicy Konferencji

Ryc. 2. Przewodniczący Komitetu Naukowego i Organizacyjnego dr n. med. Dominik Krzyżanowski

kanie przybliżył uczestnikom Konferencji teologiczno-mistyczny wymiar ludzkiego cierpienia. Na zakończenie pierwszego dnia międzynarodowego spotkania dr n. med. Jadwiga Pyszkowska – konsultant wojewódzki medycyny paliatywnej dla województwa opolskiego i śląskiego przedstawiła aktualne wytyczne dotyczące leczenia bólu nowotworowego i łagodzenia cierpienia.

Msza św. w intencji żyjących i zmarłych podopiecznych, wszystkich osób intelektualnie lub praktycznie działających w ruchu hospicyjnym, a także o obfite owoce prac rozpoczęła drugi dzień Konferencji. Sesje tematyczne dotyczyły medycznych, psychospołecznych i duchowych aspektów bólu i cierpienia. Poruszano także temat bólu w pediatrycznej i perinatologicznej opiece palia-

tywnej i tenatopedagogice. Tego dnia wśród znanych wykładców byli m.in.: dr hab. n. med. Robert Śmigiel (Katedra Genetyki UM we Wrocławiu, Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci z Chorobami Rzadkimi i Ich Rodzin „Wspólnie”), prof. Józef Binnebesel (dyrektor Instytutu Nauk o Wychowaniu Wyższej Szkoły Edukacji Zdrowotnej i Nauk Społecznych w Łodzi), Doc. Ph. Dr. Helena Kuberová (KU PF KLP Ružomberok Slovenská Republika), dr Agnieszka Jalowska (Katedra i Klinika Pediatrii i Chorób Infekcyjnych UM we Wrocławiu), prof. Jan Łazowski (wiceprezes Polskiego Stowarzyszenia Balintowskiego, członek zarządu Sekcji Psychosomatycznej Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, PMWSZ w Opolu), ks. dr Bogusław Block (Katedra Psychoterapii i Psychologii Zdrowia KUL w Lublinie), ks. dr Grzegorz Godawa (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, kierownik Podyplomowych Studiów Duszpasterstwa Służby Zdrowia i Pomocy Społecznej), mgr Beata Król (pielęgniarka koordynująca Domowe Hospicjum dla Dzieci im. ks. E. Dutkiewicza SAC i koordynator Hospicyjnej Opieki Perinetalnej przy Hospicjum dla Dzieci im. ks. E. Dutkiewicza SAC w Gdańsku), dr Monika Wójta-Kempa i dr hab. Iwona Taranowicz (Zakład Medycznych Nauk Społecznych Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu), mgr Izabela Kaptacz (konsultant krajowy pielęgniarstwa opieki paliatywnej, Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej Ziemi Częstochowskiej, Zespół Opieki Paliatywnej „Palium”), dr Andrzej Guzowski (Zakład Zintegrowanej Opieki Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku), doc. PhDr. Bc. Helena Kadučáková, Ph. D. (Katolícka Univerzita v Ružomberku), dr n. med. Waldemar Gołębiowski (USK we Wrocławiu,

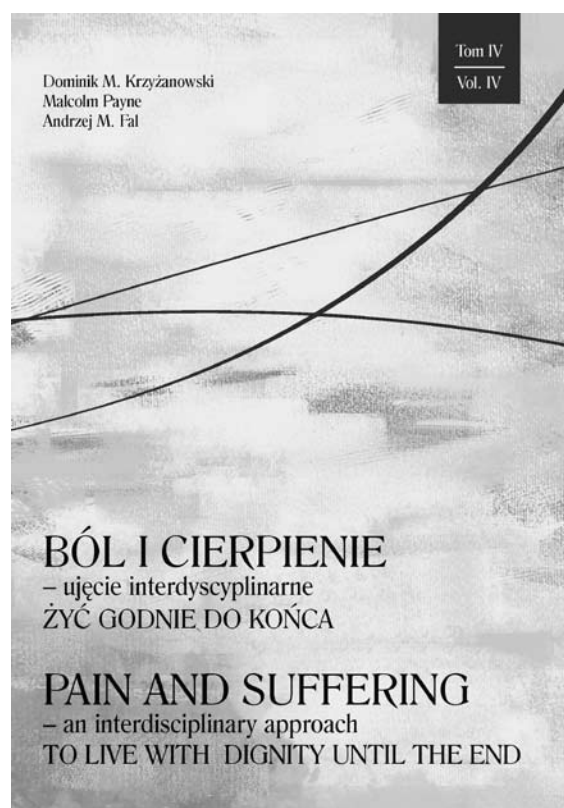
Ryc. 3. Jedna z sesji warsztatowych

Ryc. 4. Prof. dr hab. Alicja Chybicka oraz dr Dominik Krzyżanowski

założyciel i pierwszy kierownik Hospicjum dla Dzieci we Wrocławiu, specjalista medycyny paliatywnej, onkologii dziecięcej i pediatrii). Osobom i instytucjom, które zasłużyły się dla opieki paliatywnej i hospicyjnej w Polsce i Europie wręczono wyróżnienia „Anioły są wśród nas”.

Uczestnikom Konferencji przedstawiono kolejny, czwarty już tom z serii wydawniczej pod redakcją Dominika Krzyżanowskiego, Malcoma Payne’a, Andrzeja Fala „Ból i cierpienie – ujęcie interdyscyplinarne. Życie godnie do końca. Tom IV. Pain and suffering – an interdisciplinary approach. To live with dignity until the end”. Kilku dziesięciu autorów w książce dzieli się swoją wiedzą dotyczącą bólu i cierpienia w kontekście terapii oraz opieki pielęgniarskiej, psychologicznej i duchowej. Książka została podzielona na cztery części. Pierwszą część poświęcono medycznym aspektom bólu, drugą – psychospołecznym obliczom cierpienia. W trzeciej części publikacji można znaleźć rozważania o aspektach perinatologicznej i pediatrycznej opieki paliatywnej, a także

Ryc. 5. Okładka książki przedstawionej podczas Konferencji

o pomocy tenatopedagogicznej. Bardzo ważny jest ostatni rozdział książki, w którym ukazano duchowe aspekty doświadczeń pacjenta odczuwającego cierpienie.

Dwa czasopisma naukowe: „Pielęgniarstwo i Zdrowie Publiczne/Nursing and Public Health” oraz „Alter Ego Seniora” objęły patronat medialny nad Konferencją. Podziękowania należą się wszystkim firmom, dzięki którym odbyła się tegoroczna edycja Konferencji. Sponsorami byli: Kriomedpol, Sequoia, Beka Hospitec Polska, Empireum Sprzęt Medyczny, Real Olsztyn, Salts, Kik-

gel, Deltom, Zdrowe Stawy, ScanRehab, Kosmed, Bjeska, APCO, Toruńskie Zakłady Materiałów Opatrunkowych, Pofam Poznań, Strefa Zdrowia. Wojciechowi Janiakowi i Topus sp. z o.o. spółka komandytowa dziękujemy za pokrycie kosztów uczestnictwa 40 osób w Konferencji.

Wysoka frekwencja podczas III Międzynarodowej Konferencji Opieki Paliatywnej i Hospicyj-

nej „Życ godnie do końca” potwierdza zainteresowanie tematem opieki paliatywnej i hospicyjnej. Wybitni wykładowcy zagwarantowali wysoki poziom merytoryczny prezentowanych prac, a tym samym wzbudzili zainteresowanie kolejnymi edycjami tego prestiżowego wydarzenia. W przyszłości będzie także kontynuowany cykl wydawniczy „Życ godnie do końca”.